

ברכת קדושת ד'

- הרחבות -

בהגיע ש"ץ אל נקדישך צריך האדם לחזור ולפסוע שלשה פסיעות לפניו במקום שהיה עומד בהיותו מתפלל בלחש, ויסתום עיניו בכונה גמורה. גם יזהר מאד לכוין רגליו בעת הקדושה בסוד ורגליהם רגל ישרה, ויאמר עם הש"ץ מן נקדישך ונעריצך... יאמר אותם בקול רם ובעינים סגורות ובדלוג כלפי מעלה...

אתה קדוש

... ואחרי ברכות אבות וגבורות בהן יתאר האלוה כמתחבר עם העולם הגשמי הזה בא החסיד לרומם את האלוה ולקדשהו בהכריזו כי נשא הוא האלוה משידבק ויתקשר בו תאר מן התארים הגשמיים ואת זה מביע החסיד בברכת קדשת השם היא ברכת אתה קדוש בה הוא מכוון לכל תארי הרוממות והקדשה בהם תארו הפילוסופים את האלוה לאחר שעל גדלת האלוה ועל רבונותו כבר הכריזו בברכות אבות וגבורות בהן התברר לנו כי יש לנו מלך ומצוה בלעדי זאת היינו מתבלבלים מדברי הפילוסופים ומאמיני הקדמות ולכן חובה עלינו להקדים ברכות אבות וגבורות לברכת קדושת השם. כוזרי

... ג' ברכות הראשונות כנגד ג' האבות מגן אברהם כנגד אברהם אבינו ע"ה אתה גבור ברכתו של יצחק אתה קדוש כנגד יעקב כמו שנאמר (ישעיה כ"ט, כ"ג) והקדישו את קדוש יעקב. והם כנגד ג' שבחים הגדול הגבור והנורא. גדול כנגד אברהם שהוא מרכבה למדת גדולה חסד. והגבור כנגד יצחק שהוא מרכבה למדת גבורה. והנורא

ברכת קדושת ה'

ומנין שאומרים קדושת שנאמר הכו לה' כבוד שמו השתחוו לה' בהדרת קדש מגילה י' ב ומה באזכרה שלישית כבוד לשמו אף אתם ברכוהו האל הקדוש מדרש אין קדוש כה' - האל הקדוש. פסיקתא כשבא יעקב אבינו ופגע בשערי שמים והקדיש שמו של הקדוש ברוך הוא מיד פתחו מלאכי השרת את פיהם ואמרו בא"י האל הקדוש מדרש והיה מתפלל לפני הקדוש ברוך הוא ואמר, רבון כל העולמים, אם תשיבני למקום הזה בשלום, אֶזְבְּחָה לְפָנֶיךָ זִבְחֵי תוֹדוֹת וְעוֹלוֹת... וְהָאֵל הַקְּדוֹשׁ נִקְדָּשׁ בְּצַדִּיקָה, וְנִעְנֶה הַעֲלִיּוֹנִים וְאָמְרוּ בְרוּךְ אַתָּה ה' הָאֵל הַקְּדוֹשׁ. פרקי דרבי אליעזר לה כשבא יעקב ופגע בשערי רחמים והקדיש שמו של הקב"ה אמרו האל הקדוש בית יוסף

30

45

15

ברכה שלישית אתה קדוש ובה י"ד תיבות כנגד י"ד תיבות שבפסוק (ישעיה ו) וקרא זה אל זה ואמר והותם בא"י האל הקדוש טור

קדושה ומניין

מן נקדש עד האל הקדוש י' קדושות... כנגד י' ברוך ה' אלהי ישראל בקרייה, וי' ואין עוד בקרייה, וי' ברוך אצל שמו... ואין אומר קדושה כי אם ב' שהוא בן יג' שנה הרוקח

קודם הקדושה של נקדישך יכוין האדם לקיים מ"ע זו שנצטוונו בפסוק ונקדשתי בתוך בני ישראל, דפירשוהו בזוה"ק שנתחייבנו לקדש שמו יתברך בסוד קדושת נקדישך ונעריצך...

שיש לד' מלכיות אלו, שנתן השם יתברך לאלו ד' מלכיות כח אדם, אשר לאדם נתן השם יתברך לו הממשלה כמו שהתבאר, ולא היה בטול לכח זה רק על ידי יעקב שכחו נקרא כח אבן. ודבר זה ענין עמוק מאד מה שחכ יעקב נקרא כח אבן, כי יעקב יש לו כח קדוש נבדל כמו שבארנו במקום אחר. כי יעקב הוא הקדוש בפרט כמו שידוע בכל מקום, ולכך כתיב (ישעיה כט): נר מצוה עמ' יט

והקדישו את קדוש יעקב, ואין להאריך כאן, ומכח מעלתו הקדושה הוא מבטל כח אלו מלכיות. ולכך נקרא אבן, וכדכ': (בראשית מט, כד) משם רועה אבן ישראל, והארכנו במקום אחר. כי דומה דבר הנבדל לאבן, כי החומר הוא מתפעל אבל הנבדל אינו מתפעל, רק הוא פועל באחר ואינו מקבל התפעלות. ולכך נקרא יעקב אבן, כי האבן אינו מתפעל כי הוא חזק מאד והוא פועל באחר. לכך התורה לא נכתבה על לוח של זהב וכסף רק על אבן...

מקור יראת ד' הוא מצטייר בעומק הנשמה, מפני ההרכבה הנפלאה של שני ההפכים אשר בהשגחה האלהית: העדר הידיעה המוחלטת במהות האלהות, וודאות הידיעה במציאות השלמה. והתמזגות נפלאה של שני ערכים אדיריים הפכיים מאיימת היא מאד. "והנורא זה יעקב שאמר מה נורא המקום הזה" והוא איש תם יושב אהלים, אהל אברהם ואהל יצחק המתמזג בתפארת ישראל... מידות הראי"ה יראה, ב

והנה האיש המתקדש בקדושת בוראו אפילו מעשיו הגשמיים חוזרים להיות ענייני קדושה ממש... מסילת ישרים פרק יט

הדלוג הוא שידלג עקביו וגופו כלפי מעלה, ולא ידלג הרבה שיתלוצצו עליו וכנז' בספר ק"ג. ושלשה דלוגין של קק"ק תהיה כל הגבהה בתוספת מעט על חברתה, דמעלין בקודש וכנז' באחרונים בן איש חי

וּמְקַבְּלֵינּוּ דִּין מִן דִּין וְאֶמְרִין קְדִישׁ בְּשֵׁמִי מְרֻמָּא
עֲלֵאָה בֵּית שְׁכֵנֵי תִּיהָ קְדִישׁ עַל אַרְעָא עֹבֵד
גְבוּרְתִּיהָ קְדִישׁ לְעֵלָם וְלְעֵלְמֵי עֲלְמַיָּא יְיָ צְבָאוֹת
מְלִיאָא כָּל אַרְעָא זִיו יְקָרִיהָ תְּרַגְּמוּ יוֹנָתָן

45 כנגד יעקב שהוא שלימו דאבהן (זוהר ח"א ק"נ א) והיינו שזכה שהפחד מה' יתברך נופל עליו מעצמו. דמדת פחד יצחק הוא שמביא עליו היראה על ידי שמצטייר לפניו שמלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא עומד עליו ורואה במעשיו ומביא עליו פחד כעומד לפני המלך. ומדת יעקב נורא שה' יתברך נורא היינו שנופל עליו יראת ה' יתברך תמיד וממילא. וזה ענין מה שאמרו (פסחים פ"ח א) כיעקב שקראו בית שאצלו היראה והקדושה בקביעות... וג' ברכות אחרונות כנגד משה אהרן ויוסף שהם מרכבה למדת נצח הוד יסוד. משה שושבינא דמלכא אהרן שושבינא דמטרוניתא (זוהר ח"ג נ"ג ב) דמשה רבינו ע"ה הוא הביא הדברי תורה מן השמים לארץ. ואהרן שושבינא דמטרוניתא היינו להכניס הדברי תורה בלב ישראל. ויוסף בחינת יסוד ונקרא הוא המשביר שעל ידו הוא ההמשכה למדת מלכות כנסת ישראל... וי"ב אמצעיות כנגד י"ב שבטים (רעיא מהימנא זוהר ח"ג ד' א) והיינו שכל אחד מהשבטים היה לו קדושה מיוחדת. שמדת כנסת ישראל מתחלקת לי"ב שבטים וכל אחד אזכרה בפני עצמו. פרי צדיק במדבר טו

... וא"ת מה ריב היה לאבנים שאין בהם דעת, כך שואלים בני אדם, ולא ידעו אלו בני אדם דעת חכמים (חולין צא ע"ב), ואכתוב אלו דברים. והנה אם היה המריבה לאלו האבנים בלי ענין ובלי סבה - היה קשה מה ענין המריבה, אבל המריבה היתה לסבה גדולה, כמו שאמרנו; דע כי מעלת יעקב מעלה נפרדת ומיוחדת מאוד, ידוע לחכמים ולמשכילים בחכמה שהיה קדוש ונבדל מכל עניני העולם, ולפיכך נאמר אצלו (ישעיה כט, כג) "והקדישו את קדוש יעקב", נקרא השם יתברך "קדוש יעקב" על שם שהיה יעקב הקדוש והנבדל, ודבר זה ידוע למשכילים בענין יעקב. ודבר שהוא קדוש ונבדל הוא דבר שלא יתחלק, והוא אחד, כאשר ידוע לחכמים. וידוע כי יעקב עיקר האחדות, ולפיכך אמרו בני יעקב אל יעקב 'כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבבינו אלא אחד' (פסחים נו.).

30 ומפני זה היה המחלוקת של האבנים, כי דבר שהוא נבדל הוא אחד מכל צד, ולא יצטרף אליו רבוי כלל רק אחדות, לכך היה המריבה 'עלי יניח צדיק את ראשו'... גור אריה תחילת פרשת ויצא

ובמדרש אבן זה יעקב דכתיב (בראשית מט, כד) משם רעה אבן ישראל. ופירוש זה, כי לגודל הכח